

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví a bezpečí**

Očekávaný výsledek učení: CZB-VZB-004-ZV9-014

Uplatňuje adekvátní způsoby bezpečného chování v modelových situacích ohrožení spojeného s mimořádnou událostí.

Popis úrovně Na cestě

- Uplatňuje v modelové situaci zásady správného ukrytí, vysvětlí, jak podle okolností aplikuje pravidla přežití svépomocí.

Bouřka

Autorky materiálu: Eva Marádová, Miroslava Kovaříková

Anotace

Ilustrace je zaměřena na upevňování pravidel bezpečného chování při mimořádných událostech přírodního původu. Podílí se na utváření bezpečného povědomí žáků a zvyšuje odolnost pro zvládání náročných situací. Žáci si osvojují správné způsoby chování v případě bouřky a zásady, jak chránit obydlí před úderem blesku. V návaznosti na modelový příběh zdůvodňují základní doporučení pro bezpečné chování při bouřce v přírodě i v uzavřeném prostoru (v obydlí, v autě apod.). Při práci na skupinových úkolech se snaží v obtížných situacích hledat účinná řešení, rozvíjet svou psychickou odolnost.

Popis realizace / Zadání pro žáky

Motivace

Vyučující zahájí hodinu motivačním rozhovorem. Každý z nás se již někdy setkal s bouřkou. Hromy a blesky vždy přitahovaly pozornost lidí. Bouřky jsou spjaté s řadou mýtů, legend a pověr. Znáte nějaké? Jakou máte osobní zkušenost s bouřkou?

Hlavní část

Přečtěte si novinovou zprávu z regionálního deníku.

Včerejší bouřka změnila jinak klidné nedělní odpoledne třem sourozencům ve věku 10, 12 a 13 let. Při pobytu venku děti zastihla bouřka. Děti dostaly strach a v běhu začaly telefonovat rodičům. Na rodiče následně čekaly pod stromy na okraji lesa. Jednoho ze sourozenců zasáhly padající větve ze stromů. Rodiče je našli v šoku a s drobnými odřeninami. Situace nakonec dobře dopadla, protože dětem byla včas poskytnuta první pomoc. Před nadcházejícím létem hasiči apelují na dodržování základních pravidel spojených s tímto nejčastějším extrémním klimatickým jevem v České republice.

Zamyslete se nad následujícími otázkami:

1. Jaká pravidla chování je třeba dodržovat před bouřkou?
2. Jaká pravidla chování platí při pobytu venku během bouřky?
3. Jaká pravidla chování platí, jsem-li za bouřky doma, v budově?
4. Jaká pravidla chování platí, jsem-li za bouřky v autě?

5. Jaká další rizika jsou spojena s bouřkou?
6. Jaká jsou pravidla první pomoci při zasažení bleskem?
7. Jaké nebezpečí může hrozit po bouřce?

Skupinová práce – Žáci pracují v 7 skupinách.

Každá skupina si vylosuje jednu z výše uvedených otázek a zpracuje pravidla pro bezpečné chování v dané situaci.

Při zpracování využívají informace ze zhlédnutého videa [Bouřka - Hasičský záchranný sbor České republiky](#) a další informace získané s využitím stránek <https://hzscr.gov.cz/>.

Následuje zpracování pravidel vybranou formou (poster, komiks, video, infografika).

Při závěrečném společném shrnutí proběhne kontrola správnosti vypracování a vyhodnocení kreativity zpracování odpovědí na otázky zadané skupinám.

Reflexe:

- *Co jsem se nového dověděl/a?*
- *Choval/a jsem se při bouřce do této doby v souladu s pravidly ochrany zdraví a bezpečí?*
- *Co mě překvapilo?*
- *Cítila jsem se při práci ve skupinách bezpečně?*

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000-ZV9-001	<i>Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.</i>	- začleňuji do výuky příklady ze života a osobnostního rozvoje, další scénáře nebo příběhy překonávání překážek a následného růstu - vytvářím návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží

Metodický komentář pro učitele

- Příběh (novinovou zprávu) využijte pro otevřenou diskusi žáků v bezpečném prostředí o chování při mimořádných událostech, schopnostech překonávat překážky a vlastní připravenosti na mimořádné situace.
- Poskytněte žákům možnost bezpečně sdílet zážitky, obavy spojené s bouřkou.
- Motivujte žáky ke zvládnutí situací vyžadujících vlastní rozhodnutí a zodpovědnost.
- Podpořte žáky k nutnosti budování vlastního bezpečnostního povědomí.
- Pokud je to možné, úlohu propojte s poznatky fyziky a geografie.
- Posilujte u žáků vědomí, že informovaný člověk reaguje vždy lépe.
- Otevřete s žáky otázku možného předcházení rizikovým situacím v souvislosti s bouřkou a nepřízní počasí.

- Podporujte ve skupinové práci žáky ke sdílení příkladů ze života a k posilování vlastní psychické odolnosti.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- pozoruje práci žáků ve skupinách, sleduje diskuse, vzájemnou výměnu názorů a kooperaci při plnění úkolu;
- ověřuje, zda žáci dokáží využívat mezioborové souvislosti při diskusích o vzniku mimořádných událostí způsobených atmosférickými vlivy;
- sleduje, jak se žákům dařilo pracovat s informačními zdroji;
- formativně hodnotí výsledky skupinové práce s využitím přiložených odborných podkladů;
- stanovuje kritéria hodnocení práce ve skupinách;
- sleduje, do jaké míry se žáci do tohoto hodnocení zapojují;
- ověřuje, jak žáci dokáží v diskusích obhajovat význam dodržování bezpečných způsobů chování při nepříznivém počasí (bouře);
- sleduje, zda žáci uvažují o budoucím vývoji a navrhuji reálné změny ve svém blízkém okolí, pokud jde o předcházení mimořádným událostem způsobeným přírodními vlivy.

Podklady pro společné zhodnocení výsledků zadaných skupinových úkolů

Před bouřkou	Během bouřky venku	Během bouřky uvnitř	Po bouři
Zabezpečte dům instalací kvalitního hromosvodu, věnujte dostatečnou pozornost jeho pravidelné revizi (alespoň jednou za 5 let).	Nezdržujte se na vyvýšených místech a v otevřeném terénu.	Jste-li v domě, zkontrolujte důkladné uzavření všech oken (též střešních a vikýřů) a dveří.	Zkontrolujte okolí domu.
Plánujete-li delší pobyt venku (procházka, horská túra) či jízdu autem na větší vzdálenost, sledujte důkladně předpověď počasí a výstrahy Českého hydrometeorologického ústavu.	Netelefonujte.	Zdržujte se dále od oken, elektrospotřebičů, telefonu pevné linky, zásuvek, kamen a vodovodu.	Zdokumentujte případné škody za účelem uplatnění pojištění.
Hrozí-li výskyt bouřek, raději plánovaný pobyt v přírodě či cestu autem odložte.	Zachovejte klid, neběhejte.	Netelefonujte, nepoužívejte počítač, neumývejte nádobí, nekoupejte se a nesprchujte se.	Jste-li ve vozidle, zkontrolujte jeho stav a opatrně pokračujte v jízdě.
Nepodceňujte průvodní znaky bouřky, Náhle zvýšení rychlosti větru, Přívalové srážky, Hřmění zvyšující se intenzitou doprovázené blesky,	Pohybujete-li se ve skupině, udržujte dostatečné rozestupy (cca 3 metry).	Dojde-li k ohrožení vašeho zdraví, života či majetku, volejte tísňovou linku 112 nebo 150.	Komunikace může být v důsledku padaných stromů neprůjezdná.

Velké husté mraky.			
Při nepříznivé předpovědi počasí varujte ostatní osoby ve vašem okolí, s přípravou pomozte seniorům a osobám se specifickými potřebami.	Pokuste se nalézt vhodný úkryt: stavba chráněná hromosvodem, objekt s ocelovou nebo železobetonovou konstrukcí, nízký lesní porost.	Jste-li v autě, zůstaňte ve vozidle, nevystupujte.	Pamatujte, že pobyt v přírodě i několik dní bouře může být v důsledku polámaných stromů rizikový.
Domácí a hospodářská zvířata odvedte do bezpečí.	Neschovávejte se pod vysoké osamělé stromy, na okraji lesa, pod převisy skal, do nízkých objektů bez hromosvodu (chatky, krmelce, stan) a otevřených staveb (altán, autobusová zastávka, zřícenina hradu), vyhněte se kovovým konstrukcím.	Nedotýkejte se kovových částí vozu.	
S předstihem uklidte nebo upevněte volně uložené předměty na vašem pozemku, které mohou v důsledku větru a deště ohrožovat okolí (truhlíky, květináče, zahradní nábytek, zahradní trampolínu atd.).	Nezdržujte se na podmáčeném terénu a v blízkosti vodních ploch – nekoupejte se, nerybaťte.	Neotvírejte okna a dveře.	
Máte-li možnost, automobil přeparkujte do garáže.	Pokud vám hrozí bezprostřední zasažení bleskem: nelehejte si na zem, zaujměte co nejnižší polohu, ideálně v prohlubni – ve dřepu, jste-li ve skupině, stále držte rozestupy.	Jízdu přizpůsobte povětrnostním podmínkám.	
Připravte si svítilnu a záložní zdroj, Energie (powerbanka) pro případ výpadku proudu a zásobu pitné vody.	Pamatujte i na další možná rizika spojená s bouřkou: pád vzrostlých stromů, zasažení padajícími větvemi a dalšími předměty, pád drátů elektrického vedení, stržení střešní krytiny.	Je-li to možné, zastavte, nejlépe na volném prostranství bez vzrostlých stromů a bouřku zde přečkejte.	
Odpojte anténu televize a elektrospotřebiče, mimo chladničky a mrazáku, z elektrické sítě.	Pamatujte si pravidla první pomoci při zasažení bleskem.	Cestujete-li vozidlem bez uzavřené kovové střechy (kabriolet s plátěnou střechou), neprodleně se ukyjte v nejbližší budově chráněné hromosvodem.	

První pomoc při zasažení bleskem:

- při poskytování první pomoci po zásahu bleskem dbejte zejména na vlastní bezpečnost, ujistěte se, že vám ani raněnému nehrozí další výrazné nebezpečí,
- neprodleně volejte 155,
- pokud se postižený nachází na podmáčeném podkladu, přesuňte jej šetrně na bezpečné místo,
- záklonem hlavy a přizvednutím brady zajistěte průchodnost dýchacích cest,
- je-li postižený v bezvědomí a nedýchá, neprodleně zahajte neodkladnou resuscitaci.

Další možná rizika spojená s bouřkou

- pád vzrostlých stromů,
- zasažení padajícími větvemi a dalšími předměty,
- pád drátů elektrického vedení,
- stržení střešní krytiny.

Reflexe

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Co mě překvapilo?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity ve skupině?*
- *Byly přijaty a realizovány také moje náměty?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*
- *Musím se bát bouřky?*
- *Co dělám proto, abych se bouřky nemusel/a bát?*

Zdroje

<https://hzscr.gov.cz/>